

True to the Faith That Our Parents Have Cherished

By Elder Hans T. Boom
Of the Seventy

Trung Thành với Đức Tin mà Cha Mẹ Chúng Ta Đã Trân Quý

Bài của Anh Cả Hans T. Boom
Thuộc Nhóm Túc Số Thấy Bảy Mười

April 2025 general conference

Please learn and receive strength from the faith and testimonies of those who came before you.

Xin hãy học hỏi và tiếp nhận sức mạnh từ đức tin và chứng ngôn của những thế hệ đã đi trước anh chị em.

While I was visiting the Nashville Tennessee Temple for a temple review, I was privileged to do a walk-through as part of this assignment, reviewing this beautiful house of the Lord. I was especially impressed with the painting of Mary Wanlass called Carry On hanging on the wall in the office of the matron.

This is the story behind the painting:

“In Missouri in 1862, the 14-year-old Mary Wanlass promised her dying stepmother that she would see to it that her disabled father [and her four much younger siblings would all make] it to the Valley of the Great Salt Lake. ... Mary drove the oxen and milk cows that pulled the wagon, in which her father [was bedridden, and] she cared for her ... siblings. After each day’s journey, she fed the family by foraging edible plants, flowers, and berries. Her only compass was the instruction she had received to keep traveling west ‘until the clouds become mountains.’

“They reached [the] Utah Valley in September, having traveled all spring and summer. Her father died not long after the family settled in Utah County, where Mary later married and raised her [own] family.”

This is an amazing story of the faith and strength of a 14-year-old young woman that can help each one of us today to “just carry on.”

Trong chuyến đến thăm Đền Thờ Nashville Tennessee, là một phần của công việc thẩm định, tôi có đặc ân được tham quan toàn bộ ngôi nhà xinh đẹp này của Chúa. Tôi đặc biệt ấn tượng với bức tranh được gọi là Carry On (Hãy Tiếp Tục) do Mary Wanlass họa, được treo ở trên tường trong văn phòng của vợ chủ tịch đền thờ.

Đây là câu chuyện truyền cảm hứng cho bức tranh:

“Tại Missouri vào năm 1862, Mary Wanlass, lúc đó được 14 tuổi, đã hứa với người mẹ kế sắp qua đời của mình rằng bà sẽ đảm bảo là người cha tật nguyền của bà [và bốn đứa em còn rất nhỏ] sẽ đến được Thung Lũng Great Salt Lake. ... Mary điều khiển những con bò đực và bò sữa đang kéo chiếc xe chở người cha [nằm liệt giường, và] chăm sóc cho mấy đứa em của mình. Hằng ngày, sau mỗi chặng đường, bà hái lượm các loại thực vật, hoa, và quả mọng có thể ăn được để cho gia đình mình ăn. Lời chỉ đường duy nhất mà bà nhận được là bà hãy tiếp tục đi về phía tây ‘cho đến khi nào mà những đám mây ở phía chân trời dường như hóa thành các ngọn núi.’

“Họ đến Thung Lũng Utah vào tháng Chín sau khi hành trình suốt mùa xuân và mùa hè. Cha của bà qua đời không bao lâu sau khi gia đình họ định cư tại Hạt Utah, nơi mà sau này Mary kết hôn và nuôi dạy gia đình của [riêng] mình.”

Đây là một câu chuyện tuyệt vời về đức tin và sức mạnh của một thiếu nữ 14 tuổi mà có thể giúp mỗi người chúng ta ngày hôm nay “hãy tiếp

“Just carry on”—or freely translated in my native Dutch language, *Gewoon doorgaan*—is also my mom and dad’s lifelong slogan.

My parents and in-laws are the pioneers in our family. They have crossed their own “plains,” just like all those who are coming into the Church, the Lord’s fold, every day. Their stories have little to do with oxen and wagons but have the same effect on future generations.

They embraced the gospel and were baptized in their young adult years. Both my parents had a difficult childhood. My father grew up on the island of Java in Indonesia. During World War II, he was forcefully separated from his family and interned in a concentration camp, where he suffered unspeakable hardships at a young age.

My mother was raised in a broken home and also suffered from hunger and the hardships of World War II. At times she even had to resort to eating tulip bulbs. Due to her father’s actions and his subsequent divorce from her mother, it was sometimes difficult for her to see Heavenly Father as a loving Father.

My parents met at a Church activity and shortly after decided to get married and sealed in the Bern Switzerland Temple. Waiting at the railway station, having spent the last of their little savings for the trip to the temple, they wondered how they would make ends meet but were confident that it would all work out. And it did!

They started to raise their family from a very humble single attic-room apartment in the heart of Amsterdam. After several years of washing their clothes by hand, they had finally saved up enough money to purchase a washing machine. Just before they would make the purchase, the bishop visited them, asking for a contribution to build the meetinghouse in Amsterdam. They decided to give all they had saved for the washing machine and continued to do the laundry by hand.

As a family we went through some hardships, just like any other family. These have only made us stronger and have deepened our faith in the

tục.”

“Hãy tiếp tục,” hay nếu dịch theo ngôn ngữ mẹ đẻ của tôi, tiếng Hà Lan, thì là *Gewoon doorgaan*, cũng chính là khẩu hiệu suốt cuộc đời của cha mẹ tôi.

Cha mẹ tôi và cha mẹ vợ của tôi là những người tiên phong trong gia đình chúng tôi. Giống như tất cả những người đến với Giáo Hội, họ cũng đã trải qua những thử thách cá nhân để đến cùng với đàn chiên của Chúa mỗi ngày. Các câu chuyện của họ ít đề cập đến những con bò và xe kéo nhưng cũng có ảnh hưởng tương tự đến các thế hệ tương lai.

Họ đã đón nhận phúc âm và chịu phép rửa tẽm trong những năm còn là thanh niên trẻ tuổi. Cả cha lẫn mẹ của tôi đều trải qua một thời thơ ấu đầy khó khăn. Cha tôi lớn lên trên một hòn đảo của Java thuộc Indonesia. Trong Thế Chiến Thứ Hai, ông bị buộc phải chia cách với gia đình của mình và bị bắt giam vào một trại tập trung nơi mà ông phải hứng chịu những nỗi gian khổ không tả xiết khi còn rất nhỏ tuổi.

Mẹ của tôi lớn lên trong một gia đình không hạnh phúc và cũng chịu đựng sự đói khát cùng những nỗi gian khổ của Thế Chiến Thứ Hai. Thậm chí, đôi lúc bà còn phải ăn củ hoa tu líp. Vì chứng kiến những hành động của cha mình, và sau đó là cuộc ly hôn của ông với mẹ của bà, đôi khi thật khó để cho bà nhìn nhận Cha Thiên Thượng là một người Cha nhân từ.

Cha mẹ tôi gặp nhau tại một sinh hoạt của Giáo Hội và không lâu sau thì quyết định kết hôn và được làm lễ gắn bó trong Đền Thờ Bern Switzerland. Lúc ngồi chờ ở nhà ga, họ tự hỏi là làm thế nào mà họ có thể trang trải cho mọi thứ sau khi họ đã tiêu hết số tiền dành dụm ít ỏi cho chuyến đi đến thờ này, nhưng họ tin rằng mọi chuyện rồi sẽ ổn thỏa. Và điều đó đã xảy ra!

Họ đã bắt đầu nuôi dạy gia đình từ một căn hộ một gác mái đơn sơ tại trung tâm thành phố Amsterdam. Sau vài năm phải giặt đồ bằng tay, cuối cùng họ cũng dành dụm đủ tiền để sắm được một chiếc máy giặt. Ngay trước khi họ đi mua máy giặt, thì vị giám trợ đến thăm họ và kêu gọi họ đóng góp để xây dựng nhà hội ở Amsterdam. Họ quyết định quỳên tặng hết số tiền mà họ đã dành dụm để mua máy giặt và tiếp tục giặt đồ bằng tay.

Gia đình chúng tôi cũng trải qua những khó khăn như bất kỳ gia đình nào khác. Cũng giống như khi An Ma chia sẻ câu chuyện của ông với

Lord Jesus Christ, just like when Alma was sharing his story with his son Helaman, where he told him that he had been “supported under trials and troubles of every kind” because he had put his trust in the Lord Jesus Christ.

How did two people who experienced so many trials in their younger years become the very best parents I could ever wish for? The answer is simple: they fully embraced the gospel and live by their covenants to this very day!

After more than 65 years of marriage, my mother, who suffered from Alzheimer’s disease, passed away in February. My father, at the age of 92 and still living at home, visited her as often as he could until she passed away. Some time ago he mentioned to my younger siblings that the dreadful experiences in the camp in Indonesia during World War II had prepared him to patiently care for his wife for so many years as she fell ill and deteriorated from this horrible disease and also for the fateful day he had to entrust her primary care to others and could not be by her side anymore. Their motto has been and still is to “Just carry on,” having a perfect hope in Christ to be raised up at the last day and to dwell with Him in glory forever.

Their faith and testimonies are a driving strength for the generations that have come after them.

In the village where my wife grew up, her parents, who were good churchgoing people, embraced the gospel as a young married couple with my wife as their two-year-old daughter and only child at that time. Their decision to become members of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints had a great impact on their lives as they were shunned by the villagers and by their family. It took many years, loving notes to family members, and service to the community before they were finally accepted.

On one occasion when my wife’s father was serving as a bishop, he was falsely accused of something and was immediately released. My mother-in-law was so hurt that she asked her

con trai mình là Hê La Man rằng ông đã được nâng đỡ trong những thử thách và khó khăn đủ loại vì ông đã đặt sự tin cậy vào Chúa Giê Su Ky Tô, thì những khó khăn đó chỉ làm cho chúng ta mạnh mẽ hơn và vững chãi hơn trong đức tin nơi Chúa Giê Su Ky Tô.

Làm thế nào mà hai người đã từng trải qua nhiều thử thách khi còn trẻ lại trở thành cha mẹ tốt nhất mà tôi hằng mơ ước? Câu trả lời thật đơn giản: họ thực sự đón nhận phúc âm và sống theo những giao ước mình đã lập với Thượng Đế cho đến tận ngày hôm nay!

Sau hơn 65 năm kết hôn, mẹ tôi, người mà đã đau khổ vì căn bệnh lãng trí Alzheimer, đã qua đời vào tháng Hai. Cha tôi, ở cái tuổi 92 và vẫn sống tại nhà, đã luôn cố gắng hết sức để thường xuyên đến thăm mẹ tôi tại viện dưỡng lão cho đến khi bà qua đời. Cách đây không lâu, ông đã nói với những người em của tôi rằng những kinh nghiệm khủng khiếp trong trại tập trung ở Indonesia suốt Thế Chiến Thứ Hai đã chuẩn bị cho ông để chăm sóc vợ mình một cách kiên nhẫn trong nhiều năm qua khi bà đổ bệnh và sức khỏe ngày càng suy giảm vì căn bệnh hiểm nghèo này, và cũng chuẩn bị ông cho cái ngày định mệnh mà ông phải giao phó trách nhiệm chăm sóc chính cho bà đến người khác và không thể ở bên cạnh bà được nữa. Khẩu hiệu của họ đã từng và vẫn luôn là “Hãy tiếp tục,” với một niềm hy vọng hoàn hảo nơi Đấng Ky Tô để được nâng lên vào ngày sau cùng và được sống với Ngài trong vinh quang mãi mãi.

Đức tin và chứng ngôn của họ là động lực thúc đẩy cho nhiều thế hệ mai sau.

Trong ngôi làng nơi vợ tôi lớn lên, cha mẹ của cô ấy là những người ngoan đạo đã đón nhận phúc âm khi còn là một cặp vợ chồng trẻ mới cưới, còn vợ của tôi lúc ấy là bé gái hai tuổi và cũng là người con duy nhất của ông bà. Quyết định của họ để trở thành tín hữu của Giáo Hội Các Thánh Hữu Ngày Sau của Chúa Giê Su Ky Tô đã có ảnh hưởng lớn lao đến cuộc sống của họ khi họ bị người trong làng và gia đình xa lánh. Qua nhiều lá thư đầy yêu thương gửi đến người thân trong gia đình và sự phục vụ trong cộng đồng, họ phải mất rất nhiều năm mới được đón nhận lại.

Vào một dịp nọ, cha vợ của tôi bị vu khống về một vấn đề nào đó và lập tức bị giải nhiệm khi ông đang phục vụ với tư cách là một vị giám trợ. Mẹ vợ của tôi lúc ấy cảm thấy rất phật lòng nên

husband if they should continue to go to church. He answered that they of course would continue to go to church since this is not the church of men, but this is the Church of Jesus Christ.

It took some time before the truth came to light and apologies were made. What could have been their breaking point just added to their strength and conviction.

Why is it that some of us take for granted the faith and testimonies of our parents who through all their hardships have remained faithful? Do we think that they do not have a clear understanding of things? They were not and are not deceived! They just have had too many experiences with the Spirit and can say with the Prophet Joseph, “I knew it, ... and I could not deny it.”

Don’t you love the song about the army of Helaman, found in the Children’s Songbook?

We have been born, as Nephi of old,

To goodly parents who love the Lord.
We have been taught, and we understand,

That we must do as the Lord commands.

Even when this might not be the case, as my mother experienced as a child, you can become one of those “goodly parents who love the Lord” and provide a righteous example to others.

Do we feel that this is absolutely true when we sing it? Do you feel that you are “as the army of Helaman” and that you “will be the Lord’s missionaries to bring the world his truth”? I have felt it on so many occasions while singing this song in several FSY settings and other youth gatherings.

Or what do we feel when we sing the hymn “True to the Faith”?

Shall the youth of Zion falter
In defending truth and right?

While the enemy assaileth,
Shall we shrink or shun the fight? No!

đã hỏi chồng mình là liệu họ có nên tiếp tục đi nhà thờ nữa hay không. Ông trả lời rằng dĩ nhiên là họ sẽ tiếp tục đi nhà thờ vì đây không phải là Giáo Hội của con người, mà đây là Giáo Hội của Chúa Giê Su Ky Tô.

Bằng đi một thời gian thì sự thật được làm sáng tỏ và ông đã được xin lỗi. Điều mà có thể đã khiến họ gục ngã lại củng cố sức mạnh và niềm tin của họ.

Thế thì tại sao chúng ta lại không biết trân quý đức tin và chứng ngôn của cha mẹ mình, người mà dẫu đã trải qua biết bao khó khăn nhưng vẫn trung tín? Chúng ta có nghĩ rằng họ không có một sự hiểu biết thấu đáo về mọi điều chẳng? Họ đã không và vẫn không bị lừa gạt! Họ đã có quá nhiều kinh nghiệm với Thánh Linh và có thể cùng Tiên Tri Joseph nói rằng, “Tôi biết điều đó, ... và tôi không thể phủ nhận được.”

Anh chị em có thích bài hát về đội quân của Hê La Man được tìm thấy trong quyển Children’s Songbook (Các Bài Ca Thiếu Nhi) không?

Như tổ phụ Nê Phi thời xưa, chúng em được sinh ra từ

Cha mẹ tốt lành người mà yêu mến Chúa.

Chúng em đã được giảng dạy và chúng em hiểu,

Rằng chúng em phải tuân theo lệnh truyền của Chúa.

Ngay cả khi cuộc sống của chúng ta không giống như lời của bài hát, không giống như những gì mà mẹ tôi đã trải nghiệm khi còn trẻ, thì anh chị em vẫn có thể trở thành một trong những “cha mẹ tốt lành, người mà yêu mến Chúa” và nêu tấm gương ngay chính cho người khác.

Chúng ta có cảm thấy điều này là hoàn toàn đúng không khi chúng ta hát bài hát đó? Anh chị em có cảm thấy mình như là “đội quân của Hê La Man” và rằng mình “sẽ là những người truyền giáo của Chúa để mang lẽ thật của Ngài đi khắp thế giới” không? Tôi đã cảm thấy được điều đó rất nhiều lần khi hát bài hát đó trong vài buổi đại hội FSY (Cổ Vũ Sức Mạnh của Giới Trẻ) và những buổi họp mặt giới trẻ khác.

Hay chúng ta cảm thấy như thế nào khi hát bài thánh ca “True to the Faith” (Trung Thành với Đức Tin)?

Liệu giới trẻ của Si Ôn có chùn bước

Trong việc bảo vệ lẽ thật và điều ngay chính không?

Trong khi kẻ thù tấn công,

Chúng ta sẽ chùn bước hay trốn tránh chiến

True to the faith that our parents have cherished.

To those of the rising generation wherever you are and in whatever situation you may find yourself, please learn and receive strength from the faith and testimonies of those who came before you. It will help you understand that in order to gain or grow a testimony, sacrifices will have to be made and that “sacrifice brings forth the blessings of heaven.”

Thinking about a sacrifice that will truly bless your life, please consider and pray about the invitation of our beloved prophet, President Russell M. Nelson, when he asked “everyworthy, able young man to prepare for and serve a mission. For Latter-day Saint young men, missionary service is a priesthood responsibility. ...

“For ... young and able sisters, a mission is also a powerful, but optional, opportunity.”

You could be called as a service or a teaching missionary. Both types of missionaries contribute to the same goal of bringing souls to Christ, each in their own unique and powerful way.

In both types of service, you will show the Lord you love Him and that you want to get to know Him better. Remember, “for how knoweth a man the master whom he has not served, and who is a stranger unto him, and is far from the thoughts and intents of his heart?”

All of us, whether we are the first generation in the gospel or the fifth, should ask ourselves, What stories of faith, strength, and celestial commitment will I pass on to the next generation?

Let us all continue in our efforts to get to know our Savior, Jesus Christ, better and to make Him the center of our lives. He is the rock upon which we must build so that when times become difficult, we will be able to stand firm.

Let us be “true to the faith that our parents have cherished, true to truth for which martyrs have perished, to God’s command, soul, heart, and hand, faithful and true we will ever stand.” In the name of Jesus Christ, amen.

đầu? Dạ không ạ!

Trung thành với đức tin mà cha mẹ chúng ta đã trân quý.

Đối với thế hệ đang vươn lên, dù các em đang ở nơi nào và trong bất kỳ hoàn cảnh nào thì xin hãy học hỏi và tiếp nhận sức mạnh đến từ đức tin và chứng ngôn của những thế hệ đã đi trước các em. Việc học hỏi đó sẽ giúp các em hiểu được rằng để có và phát triển chứng ngôn thì phải có sự hy sinh và “đền bù sự hy sinh là ơn phước cõi thiên đàng.”

Khi nghĩ đến một sự hy sinh mà thực sự ban phước cho cuộc sống của các em, xin hãy cân nhắc và cầu nguyện về lời mời của vị tiên tri yêu quý của chúng ta, Chủ Tịch Russell M. Nelson, khi ông kêu gọi “mọi thanh niên xứng đáng, có khả năng, cần phải chuẩn bị và phục vụ truyền giáo. Đối với các thiếu niên Thánh Hữu Ngày Sau, công việc truyền giáo là một trách nhiệm của chức tư tế. ...

“Đối với ... các thiếu nữ trẻ tuổi và có khả năng thì công việc truyền giáo cũng là một cơ hội [tuyệt vời], nhưng không bắt buộc.”

Các em có thể được kêu gọi làm một người truyền giáo phục vụ hay giảng dạy. Cả hai hình thức kêu gọi truyền giáo đều góp phần vào cùng mục tiêu là mang nhiều người đến cùng Đấng Ky Tô, mỗi sự kêu gọi đóng góp một cách khác biệt và mạnh mẽ.

Trong cả hai hình thức phục vụ, các em sẽ cho Chúa thấy mình yêu thương Ngài và muốn hiểu Ngài rõ hơn. Hãy ghi nhớ rằng, “vì làm sao một người có thể nhận biết được chủ mà mình chưa bao giờ phục vụ, và là một người xa lạ đối với mình, xa lạ cả trong ý tưởng lẫn ý muốn trong tâm hồn mình?

Dù là thế hệ thứ nhất hay thế hệ thứ năm trong phúc âm, tất cả chúng ta nên tự hỏi mình rằng: Những câu chuyện nào về đức tin, sức mạnh, và sự cam kết thượng thiên mà mình sẽ truyền lại cho thế hệ mai sau?

Chúng ta hãy tiếp tục trong những nỗ lực của mình để hiểu Đấng Cứu Rỗi của chúng ta, là Chúa Giê Su Ky Tô và đặt Ngài là trọng tâm trong cuộc sống. Ngài là nền tảng mà trên đó chúng ta phải xây dựng để rồi khi khó khăn ập đến, chúng ta mới có thể đứng vững được.

Chúng ta hãy “trung thành với đức tin mà cha mẹ chúng ta đã trân quý, trung thành với lẽ thật mà qua đó những người tuân đạo đã hy sinh, trung thành với những lệnh truyền của Thượng Đế, bằng cả tâm hồn, tấm lòng, và đôi bàn tay, để

chúng ta mãi đứng một cách trung tín và trung thành.”Trong tôn danh của Chúa Giê Su Ky Tô,
A Men.